

Työpaikkaonnettomuuksien tutkinta (TOT)

**TUTKIEN
TURVALLISUUTTA
VUODESTA 1985**

22/98

Talonrakennus

Kirvesmies oli palkattu vapaa-ajan asunnon vajarakennukselle. Nostaessaan kattotuolia noin 1,5 metrin korkuisella telineellä seisten hän horjahti pudoten maahan ja loukaten kylkensä. Rintakehävammat johtivat 1,5 viikon kuluttua keuhkovaltimotukokseen ja menehtymiseen.

TOT 22/98

1 TAPAHTUMAN KUVAUS

Rakennuttajana toiminut yksityishenkilö KK oli palkannut kirvesmies NN:n vajarakennukselleen. KK oli eukäteen selvittänyt 55-vuotiaan NN:n ammattitaidon ja kokemuksen ja saanut selville tämän olleen jatkuvasti töissä omakotirakennuksilla. Myös apumies MM:lla oli kokemusta rakennuksilta; hän oli ollut KK:n saunarakennuksella.

MM kertoi aloittaneensa työt muutamaa päivää ennen työtapaturmaa vaiheessa, jolloin NN oli saanut vajan rungon valmiiksi.

NN rakensi vajarakennukselle telineet itse, MM sahasi laudat. NN teki ns. A-pukkeja kaksi kappaletta. Kahden telineen varaan asetettiin lankut. Pukkitelineet olivat n. 1,5 m korkeat ja niille asetettiin kolme paksua lankkua vierekkäin ja näin leveydeksi tuli n. 0,5 m. Telineet olivat siirrettävät eivätkä olleet millään lailla kiinni rakennuksessa. Telineet olivat tukevat eivätkä huojahdelleet liikkujan painosta.

NN teki vajarakennuksen kattotuolit, jotka miehet nostivat paikalleen. Kattotuoleja oli kaikkiaan 6 kpl. Työtapaturman sattua miehet olivat nostamassa toiseksi viimeistä kattotuolia, jonka saivat jo nostettua ylös. MM piteli kiinni ja NN rupesi kiinnittämään ensin ns. valeeseen, ennen lopullista kiinnittämistä. NN ja MM seisoivat telineellä kasvot vastakkain noin metrin päässä toisistaan. NN nautasi oikealla kädellään kattotuolia kiinni ja otti tukea seinästä vasemmalla kädellään. Seinä antoi periksi ja samalla kattotuoli kaatui NN:ään päin ja pyörähti ylösalaisin. NN teki väistöliikkeen ja oli kääntymässä paikallaan ympäri, kun hän astui lankun ohi ja horjahti alas telineeltä. NN putosi maahan kylki edellä. Hän nousi istumaan, veti henkeä ja piteli toisella kädellään hartiaa kiinni. Tämän jälkeen hän nousi ylös ja käveli vähän aikaa. NN näytti MM:lle rintaansa solisluun kohdalta, joka totesi solisluun töröttävän ja näytti olevan murtunut.

NN oli ensin sitä mieltä, että kattotuolit kiinnitettäisiin loppuun, mutta MM käski hänen mennä terveyskeskukseen. Molemmat olivat omilla autoillaan ja lähtivät yhtäaikaan ajamaan pois työmaalta. NN oli ollut sitä mieltä, että pystyi itse ajamaan autoa.

Yhdeksän päivää myöhemmin NN menehtyi keuhkovaltimon tukokseen. Peruskuolinsyy oli putoamisen yhteydessä syntyneet oikean puoleiset rintakehävammat.

2. TYÖTAPATURMAAN JOHTANEITA TEKIJÖITÄ

Pukkiteline

Telineestä on olemassa vain MM:n kuvaus, ei valokuvia, tapauksen myöhäisen ilmitulon (vakavuus selvisi NN:n menehtyessä) vuoksi. Mitään sellaista sattumispaikkatutkintaa ei poliisi, työsuojelupiiri tai TOT-tutkintajärjestelmä voinut suorittaa, jossa telineet ja muut vallinneet sattumisolosuhteet olisi nähty.

Pukkiteline oli ilmeisesti määräysten mukainen. Putoaminen ja vakavat seuraukset kuitenkin ovat osoitus suojakaiteiden tarpeellisuudesta alle 2 m korkeidenkin telineiden ja työtasojen yhteydessä.

Valvonta

Rakennuttaja oli tapaturmapäivänä työmaalla, ennätäten kuitenkin lähteä ennen kattotuolien nostoa.

Yksityishenkilö, joka itse ei ole rakentamisen ammattilainen, varmistaa kuten nytkin turvallisuuden palkkaamalla ammattitaitoisia ja kokeneita henkilöitä. Yksityishenkilön on siten luotettava ammattimiesten ratkaisuihin.

Rakennuslupaa edellyttävissä kohteissa on aina oltava vastaava työnjohtaja, joka huolehtii myös työturvallisuudesta.

3. VASTAAVIEN TYÖTAPATURMIEN ESTÄMINEN

Sosiaali- ja terveysministeriön päätös työtelineiden ja putoamista estävien suojarakenteiden käytöstä tuli voimaan 1.4.1998. Päätöksessä annetaan vähimmäisvaatimukset putoamissuojaukselle. Niistä on aina, kun vaaratekijäarviointi niin osoittaa, syytä poiketa turvallisempaan suuntaan. Päätöksen tarkoituksena on ensisijaisesti ennaltaehkäistä putoaminen työtelineiltä ja kulku- ja työtasoilta rakennustyökohteessa.

Päätös koskee kaikkia rakennustyössä käytettäviä työtelineitä, kulkuteitä ja putoamista estäviä suojarakenteita niin uudis- kuin korjausrakennuskohteissa työmaan koosta riippumatta.

Päätöksen tueksi on laadittu turvallisuustiedote numero 42, jota saa sosiaali- ja terveysministeriön työsuojeluosaston julkaisumyynnistä. Turvallisuustiedotteessa on pyritty lyhyesti kuvaamaan muutamia esimerkein, miten päätöstä pitää käytännössä rakennustyökohteissa soveltaa.

TAPATURMAVAKUUTUSLAITOSTEN LIITTO

Bulevardi 28, 00120 Helsinki • Puhelin (09) 680 401 • Telefax (09) 6804 0389

Lisätietoja: Osastopäällikkö Hannu Tarvainen, puh. (09) 6804 0388 tai työturvallisuusinsinööri
Sakari Seppänen, puh. (09) 6804 0377 • **Tilaukset:** Osastosihteeri Terttu Kumlin, puh. (09) 6804 0385